

45 מס' מילון

מומלץ להדפס את העלון ליראת שבת

ראש הישיבה

נקודה מתוך "לחיות עם פרשת השבוע" – ליראת חנוכה

בשיעור התורה והמצוות כתיקון – זו הדורך בה מתגללה האור האלקי. שני הכתובים מוכיחים זה את זה. האור והחשך קיימים זה לצד זה וסודוריהם זה את זה.

האור הוא החוץ, ובו חוץ' ה'

אמנם, התהוו והחשיך נראים מושכים יותר וגדולים יותר. זה הייעצה גדולה, אך אין זו עצמה של בניין, אלא של תוהו, של חוסר סדר ופריצת מסגרות. ה' חוץ' באור, שכן האור, הנראה קטן ומצוצם – כשמירת התורה ומצוות כתיקון – הוא הלבוש לאורות הייתור גדולים והדרך להופעתם במציאות העולם הזה.

דבר זה מלמדנו על אחוריותנו בדרך בה התורה מופיעה. הרוב קוק צ"ל תלה את צורות הדור ויסוריו בנקודה מרכזית אחת (אגרות ראי' ה"ב, אגרת תפ"א):

"...אמנם לעולם לא נוכל להעתלם מהתרופה הכלכלית הכלולית את הכל, ושיעזבתה היא שגרמה לנו את נפילתנו, והוא הדבר מה שהוא עני ובר מפשי ורגיל לקרא, לשנות ולשלש מאות ואלפים פעים, עזבנו את נשמת התורה".

מורע עצבת נשמת התורה היא כל כך מרכזית? אחת הנקודות שיש בעני זה, היא האחריות על הצורה בה התורה מופיעה בדור.

במשל שהובא לעיל, שמע אדם על הקיריה לתקון העולם, ועצב את התורה. מודיע לא הילך אותו בחור לרבו, ושאלו מהי השקפת התורה על עניינים אלה, כיצד חושבת התורה לפטור את הפערים החברתיים, ולתקן את העולם?

כנראה, היה ברור לו שהتورה לא עסוקת בשאלות אלה. התורה קובעת מה מותר ומה אסור (בעיקר מה אסור), ומה לחורה ולתיקון העולם! הופעת נשמת התורה, החלקים בתורה העוסקים בשאלות הגדלות של הנחתת הקב"ה את העולם, תיקונו ומהותו, תגרום לכך שאנשים ובאים יוציאו עצמן בתורה. כל מי אשר שאלות ומחשבות גדולות מתרצות בתוכו – ימצא את מקום מנוחתו בתורה, מתוך שימוש בנשמה וחילקה הפנימית.

בחנוכה, קבעו חכמים את החודה לה' בדרך של הידקתו אוור על פתח ביתו מבחוץ. עינינו של החונה הוא הארץ רשות הרבים – כל פרט המציאות השינויים והנפרדים – באור האלקי. הבנת מהותו של האור והופעתו בצד הנקונה, היא חלק מעניינים של ימים אלה.

מתוך השיעור שהועבר בי"ט בכסלו ה'תשס"ו.
השיעור המלא נמצא באתר הישיבה

במדרשה מובא (בראשית רבבה ב', ה): "רבו אהבו ו' חייא רבה. רבבי אהבו: מתחלת בראיתו של עולם צפה הקב"ה במעשהיהם של צדיקים ומשיחין של רשות, הדא הוא דעתיב (תהלים א') כי יידע ה' דרך צדיקים וגוי". ויהארץ הייתה תהו ובהרו – אלו מעשיהם של רשעים. 'יאמר אלהים היו' – אלו מעשיהם של צדיקים. אבל אני ידע באיזה מהם חוץ', אם במעשהם אלו ואם במעשהם של צדיקים חוץ' ואני חוץ' ייראה אלהים את האור כי טוב', הוא במעשהיהם של צדיקים חוץ' ואני חוץ' במעשהיהם של רשעים".

זהו מדרש תמורה ביוטר. המדרש מגיד ארנשawsה הקב"ה חוץ' במעשהיהם של באיזה מהם חוץ'. האם יש לו הוה אמייא שהקב"ה חוץ' במעשהיהם של רשעים?

החוור – אלו מעשיהם של רשעים, עשוי להיותו לאור גדול. הרשותות נובעת, לפחות, מארך גודל אחד, הגורם לבלבול ולמהפכה. דוגמא לכך ניתן לראות במעשה, שכמו זה ודי היו רבים.

חברותא ישבת ולומדתabisiba בעיר את ברוסיה של התקופת המהפכה הקומוניסטית. הגיעו השנים לסוגיות "חץך מקודשת לי", שנושאיה נראים רוחניים מאד מונצחים ומונחלים. אחד הלומדים יצא לשאור אויר צח, ולהיפנס מעת מן הסוגיא ומנשאייה,

והנה שומות אזהנו קול עצות וקריאות. הוא מתפרק, ורואה כי זה אולם בו מתיקית אסיפה חשאית של המהפכנים. אזהנו שומות קראיות: "אננו נתקן את העולם", "די לפער החברתי". ועד כהנה וכנהנה. לבו נפעם.

מדובר לא שמע דבריים מסוג אלה, והם נראים לו גודלים וחשובים. הוא חזר לבית המדרש לתפקידו המהבה, ומספר לעסוק בדברים מוחז לבית חבריו נרעש: אסור לשמעו את דבריהם, אסור לעסוק בדברים מוחז לבית המדרש ולתורה. אם בר קרה לך – אפילו שיאיפת האור שמחוץ לבית

המדרשה מסוונת עבורך. אינם הוא לא נגע, וכעבור כמה ימים ה策ר למחפכנים. אלים גדל שני הנערם. האחד היה מרשי התנועה הסוציאליסטית בארץ ישראל, ושם זכה להיות שר בממשלה (מטעם מפא"י), וחבריו גודל בתורה והיה לר' ואב"ד דק' ק' יהופיץ ת"ג.

מי מהם גודל יותר? אין זו שאלת פשוטה כלל ועיקר. בעת מובנת אמרית המדרש: "אני ידע באיזה מהם חוץ'". האם מעשיהם של הרשותים שרצו לתקן עולם טובים פחות מעשיהם של צדיקים שלא עסקו בתיקון העולם? אני ידע... עד שבאה התורה ואמרה: "וירא אלהים את האור כי טוב". ה' חוץ' באור ולא בחושך. אף שהאור הוא מצומצם וקטן יותר מהחשך – בו חוץ' הקב"ה.

פינת הילדים

נשיות חיה כשרה וכרכרת

(לאחר מיצאת המושבג בקשר לשולחן שבת מאבא מאה
להרחב על המושבג שמצאתם)

רשותם פלאו הכא...!

3. מודיע לא
התנחם יעקב
על "מות" יוסף?

2. מה היה בבור
הריק?

1. מה ההבדל
בין איך שהتورה
כתבה על עשו
ובין איך שכתבה
על יעקב?

**"כל מי היה יעקב בגולה אצל לבן הרמאן לא חוץ כל לישב בשלוחה.
ועתה כשבא לארץ ישראל ביקש לישב בשלוחה..."**

(רבנן מרגליות זצ"ל, "דברים בעיתם", עמ' 50)

בחילית הפרשה נאמר (בראשית ל"ז, ג'): "וישׂראל אֲהָב אֶת יוֹסֵף מִקְלָב בְּנָיו בַּיּוֹם קָנִים הָאָל וְעַשְׂה לְפָנֶיךָ פְּסִימִים".

השפט אמרת מסביר את עניין הבגד, ומתוך כך נבון גם את עניין בתנות

הפסים שנתנה ליריס (פרשת ויגש תרל"ט): "בפסוק 'לכלום נתן לאיש חילופות שלמות כי נתן כו' חמיש חילופות שלמות כו'". והעינו הוא כי הפניות לעולם אחד אבל המלבוש שמלות מדרגות adam עליה וירוד כמ"ש פושעת צורה ולבוש צורה. ובואדי

התועלות שבאה ע"י הגלות היא תיקון המלבוש. לכן כו' חמיש חילופות שלמות כלים וכלי זהב ושלמות חביב מן הכלל ע"ש ברש"י דברי חז"ל. וווסף לנו להם זה הדריך איך יוכל להתלבש בכל אלה להבושים השונים כמו שהראה להם יוסף שלא הכריחו אם כי הי' עונד בצדקו".

האדם מגיע בימי חייו למציאות משתנות והתמודדות שוניות. החכמה הגדולה היא שהאדם ישאר אותו אותה – שהפניות תשאיר אותה פנימיות.

היכולת של האדם לקחת את אותה פנימיות וליחס אותה ולהתאים אותה למציאות המשתנה בily שהנקודה הפניתית בו תשנה, זו חכמה גדולה מה בגיןו גדול. זה הדבר שנקרה לבוש – הלבושים של האדם. הבגד הוא חיצוני לאדם והוא משתנה לפי הנسبות. הבגדים זה לא האדם, הם הלבוש החיצוני שיש לאדם והם מבטאים את המציאות השוניות ומהתחלפות שעוברות על האדם.

בדרכ כל, אדם משתדל לחיות את חייו בסביבה שלא משתנה יותר מדי, הוא מוצא את המקום המתאים לו. כל شيء גורם לחוץ ומתחה מה לא דבר רצוי עביניו. פעמים רבות כשהחמציאות מתחלפת, המציגות הסובבת אותו משפיעו, וזה גורם לאדם לששתנות.

אם התוך הוא אמיתי ונכון, כל شيء כזה הוא פגס ובעיה. אם הלבוש משתנה ומשפיע עליך – זו תקללה. אם אדם נמצא בנסיבות מתחילה בכל יום שלבוש, ככלומר הסביבה שמסביבו, משפיעה עליו. זה לא טוב אך זה דבר מאוד טبع שקרות. החכמה הגדולה היא יכולות לדעת לשמר את הנקודה הפניתית האמיתית כך שאתה תישאר אותו אדם בכל התחלפות של הנسبות.

זה מה שנקרה בספרים "תיקון الملובשים" – היכולת לתקן את הלבוש. אין שלא יהיה אתה נשאר עם אותה נקודה פניתית. השפט אמרת אומר את

על עבודות המידות

"כל מצותיך אמונה שקר רזפני עזרני" (תהלים קי"ט, פ"ו).

המפרשים שואלים, מה הקשר בין תחילת הפסוק לסופו. כל חלק בפסוק בפני עצמו – מובן, "כל מצותיך אמונה" – קיום המצוות נובע מאמונה בה".

"שkar ורדפני עזרני" – כאשר רודפים אותו אני שkar – עוזר לי להינצל מהם.

מה הקשר בין שני החלקים? נראה, שאמונה, היא ההיפך לשקר.

סוף של הפסוק אומן, שאנו חיים "עלמא דשקרא", והשkar רודף אותנו. אנו חיים בעולם שבו דברים חסרי ערך עמדים בראש סולם העדיפויות, דברים טרוכיים כמו אמרת ואמונה – מונחים בקרון זווית.

למשל, עולם הספורט. אנשים שרצים להרוויח מההענין, משקיעים הרבה כדי שככל אחד ורקיש, שאמן הוא לא צופה במשחקים – הוא מחוץ לעניינים למגרשי. יש ליטות, וחזרויות עולמיות, ושדרדים חסרים – והכל נועד לשחק את הซอפה. פסיקולוגים רפואייםعلمנים כדי לגורום לצור אוורה ש"אמ אתה לא שם – אתה לא קיים". וכך ככל נশכים אחריו סיידורי הספורט, ומרושים טעים שאם לא ידעו במנו אמת מה קרה בכל גרע וגוע במשחק –

חשר להם ממשחו משמעות. כל אחד מבין שהוא. אנחנו צופים ומתחברים ומתרוגשים – והם צוחקים علينا ומוריחים את הכסף.

ונוצרת תחושה, שאם אתה לא ידוע מה השחקן פלוני – זה אתה לא יודע את מספר החולצה או מספר הנעלים של שחון פלוני – זה נורא ואיום.

השער רודף אותנו, והוא מצויד בדרך שלנו בכלים רבים. יותר מההשקר דוד המלך רודף החולצה או מספר הנעלים של שחון פלוני – זה דוד המלך כשהוא כתב את הפסוק... יש פרנסות וכוחות ושדרדים בלתי-שלאלות הבוגרים. תודה לאביך בטש (מחוזר כ"ח) על ארגון השיעור. נפגש בע"ה בשיעורים נוספים.

במושאי שבת וישלח (ט"ז בכסלו) התקיימים שיעורים לבוגרים של ראש הישיבה, בית המדרש הדור גנין בפתח תקווה. הגיעו כ-80 בוגרים שמענו שיעור על משמעות הצידעה בדרך ארוכה. הרב גם ענה לשאלות הבוגרים. תודה לאביך בטש (מחוזר כ"ח) על ארגון השיעור. נפגש בע"ה בשיעורים נוספים.